

Opłata prenumeracyjna na Kronikę Wiadomości Krajowych i Zagranicznych wynosi w Warszawie roczna: rs. 7 kop. 20 (złp. 48); półroczna rs. 4 kop. 10 (złp. 24); miesięczna kop. 60 (złp. 4).

KRONIKA

Na prowincji w Królestwie z pocztą rocznie rs. 12 (złp. 80); kwartalnie rs. 3 (złp. 30). W Cesarstwie też sama opłata co na prowincji w Królestwie, z dodaniem 10% za pocztę i 1 kwartalnie za korespondencję.

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Jutro Ś. Tomasza Apostoła.

Wschód słońca o g. 8 m. 9. — Zach. o g. 3 m. 47.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmieście w domu Nro 391. naprzeciw Saskiego placu.

Dzisiaj rano stopni zimna 4. wczoraj w poł. ciepła 5. Wysokość wody na Wiśle stóp 2 cali 5.

Onegdaj, jako w uroczystość Imienin Jego Cesarskiej Wysokokości Cesarzowiczki Następcy Tronu Wielkiego Xięcia Mikołaja Alexandrowicza, odbyły się o godzinie 10ej rano, tak w kościele Metropolitalnym św. Jana, w obec urzędników władz wszelkich, jak i we wszystkich świątyniach tutejszych różnych wyznań, solenne nabożeństwa. — O godzinie 10 i pół z rana JO. Xiąże Górczakow, głównodowodzący 1szą armją, Namiestnik Królestwa, raczył przyjmować powinszowania na pokojach zamkowych, od urzędników tak wojskowych jako i cywilnych, oraz znakomitszej szlachty, poczem wraz z tymiż udał się do katedralnego prawosławnego soboru św. Trójcy, gdzie o godzinie 11ej odbyło się solenne nabożeństwo. Wieczorem w Teatrze Wielkim dane było widowisko bezpłatne, a miasto rzeźbiście uilluminowano.

Z Petersburga, d. 25 listopada (7 grudnia).

W Ukazie Najwyższym na d. 24 października, za własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem do rządzącego senatu wydanym wyrażono: „Na przedstawienie Namiestnika Naszego na Kaukazie, uznawszy użytecznym, dla rozwoju handlu i przemysłu na brzegu północno-zachodnim morza Kaspijskiego, założyć koło twierdzy Petrowskiej miasto portowe Petrowsk, i nadać niektóre ulgi i przywileje osobom, któreby chciały tam osiedlić się, zatwierdziłmy nakreślona przez Namiestnika i roztrząśnięta przez komitet Kaukazki ustawę o osiedleniu i administracji tego miasta, tudzież etat jego zarządu. Przesyłając pomienioną ustawę i etat senatowi rządzącemu, rozkazujemy mu uczynić względem należytego ich wykonania stosowne rozporządzenie.“

— Droga żelazna Mikołajewską przewieziono: od 1 stycznia do 1 października: passażerów 805,662, pak i towarów 18,627,545³/₄ pudów czyli 23,774 numerów, korespondencji pocztowej 31,225 pudów, osiągnięty ztąd dochód wynosił 5,713,449 rs. 51¹/₄ kop. W październiku: passażerów 106,039, ładunku pudów 2,377,857 czyli 2,195 numerów i korespondencji pocztowej 2,769 pudów, a dochód ztąd osiągnięty wynosił 770,345 rs. 64 kop. Dochód z tąd ogólny od 1 stycznia do 1 listopada r. b. wynosi 6,483,795 rs. 16¹/₄ k.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WYBORY RESSURSY KUPIECKIEJ.

W dniu wczorajszym odbyły się wybory na członków komitetu Ressursy Kupieckiej. Głosujących było około 400. Niepamięta jeszcze Ressursa tak znacznej liczby wyborców. Nowy to dowód, iż zebranie to jest na drodze ciągłego postępu.

Wybranymi zostali, według większości otrzymanych głosów, ze stanu kupieckiego pp.: hr. Andrzej Zamoyski (jednomyslnością prawie), Leopold Kronenberg, hr. Tomasz Łubieński, Alexander Kurtz, Mathias Rosen, Xawery Schlenker, Na zastępców: pp. Vetter, Salwian Jakubowski, Alexander Rawicz, Dobrycz, Köhler, Ludwik Halpert.

Ze stanu niekupieckiego, wybrani na członków rzeczywistych: hr. Leon Łubieński, Henryk Stecki, hr. August Potocki; — na zastępców: hr. Seweryn Uruski, Dominik Zieliński, Wincenty Majewski.

Komitet więc (z wyjątkiem trzech ze stanu kupieckiego i jednego z niehandlujących), utrzymał się większością ten sam co i w roku zeszłym, a i ci członkowie którzy nie utrzymali się, na zastępców wybrani zostali.

Nowy komitet w ogólnej barwie przedstawia wszelkie rękojmie dla wyborców, tembardziej, że na czele jego stoi mąż wysokich zasług i ogólnego uznania w kraju. Jednomyslny prawie wybór, i szczere, serdeczne przyjęcie, jakiego doznał przy ukazaniu się na sali, jak z jednej strony stanowią dowód, że każda myśl uczciwa, każda szlachetna dążeń i rzeczywista zasługa, znajdują zawsze serdeczne współczucie u ogółu, — tak z drugiej, rozbudzają przekonanie, że nowy wybraniec przyjmie nową godność swoją z takim sercem, z jakim ofiaro-

waną mu została przez zgromadzenie, którego odtąd będzie głównym przedstawicielem i ozdobą.

Korespondencja Kroniki.

Odessa 9 Grudnia n. s. 1857 r.

Przed kilkoma dniami wróciłem z małej wycieczki w okolice naszego miasta, a wróciłem z ulęwnym deszczem, który niezważając na moje prośby i groźby, moczył mnie niemilosiernie. Ulice nasze pełne błota, przejść niepodobna, mieszczańskie też narzekają; ale błogosławieństwa wszystkich okolicznych gospodarzy, którzy deszczu wyglądali z upragnieniem, zagłuszają narzekania innych. Mają też oni czego błogosławić, bo dwumiesięczna posucha i przedwczesne zimna, niejednemu z naszych rolników dały się już we znaki i spowodowały słuszną obawę, aby i tym razem ozime zasiewy straconemi nie były zupełnie.

Dwa lata mężnie znosiliśmy tę klęskę, bo przy obfitych urodzajach jarego zboża, brak żyta i ożimej pszenicy nie dawał się uczuć. Bóg w łasce Swój wynagradzał stratę jednego, bajecznym urodzajem drugiego; w bieżącym roku szczególnie, urodzaj jarego zboża był nadzwyczajny. Dziesięć ziarn uważano za mierny.

Kraj nowo-rossyjski długo uważanym był jedynie za pastwisko, którego niewdzięczna niby gleba, odejmowała chęć do rolnictwa. Dziś przekonano się o niesprawiedliwie wydanym sądzie, a dowodem tego jest podniesiona wartość ziemi w tym kraju, której zalety, śmiało powiedzieć można, wykazali jedynie koloniści niemiecy i bułgary. Dziś gospodarstwa nasze w wielu miejscach są już postępowe i niemało mamy takich obywateli, którzy korzystając z łatwości komunikacji morskiej, sprowadzają z zagranicy maszyny rolnicze różnego rodzaju i użytku, a których wprowadzenie w tym kraju szczególnie jest prawie niezbędnem, z przyczyny braku robotnika i nadzwyczajnej drożyzny tegoż.

W Odessie mamy skład machin i narzędzi rolniczych z Bawarii sprowadzanych, który dziś nie-

Annuncjata.

POWIEŚĆ HISTORYCZNA

przez

Zygmunta Kaczkowskiego.

Tom III.

(Dokończenie).

Licząc na pewną wygranę i mając już wiele ustalonych wypłat nakazanych sądownie, pozawierała kilka kontraktów kupna, porozpocząła nowe budowy, pourządzała kilka rozmaitych zakładów. I wszystko to byłaby ona pewnie doprowadziła do skutku, a w czasie niedługim, byłby jej klasztor mógł się liczyć do najbogatszych fortuną i najznamienitszych pożytkiem, — ale tymczasem xieni gdzieś nagle zniknęła, a wszystkie jej prace zawisły. I gdyby to jeszcze było skończyło się na tem byłaby mniejsza, — ale po jej zniknięciu processowani przez nią dłużnicy, jedni pozatrzymy wali wypłaty, rebowowali processy, a inni nawet całkiem nowe powydawali pozwy. Dziś tedy klasztor znajduje się w tem położeniu, że nietylko na owej gorliwości swój przełożonej nie nie zyskał, ale jeszcze niezmiernie wie-

le utracił, — pozawierane bowiem kontrakty grożą ogromnemi stratami, powiększonych przez nią wydatków niema czem zastępować, a kiedy przez niechęć dla klasztoru, obudzoną przez zbytecznie gorliwą xieni, niemal wszyscy się dzisiaj odsunęli od niego, liczna drużyna zakonnic, znajduje się w coraz dotkliwiej czuć się dającym niedostatku. Ani już śladu niema tej zamożności, jaką dawniej utrzymywała xieni, — dziś mu już nie wystarcza na życie, a czasem nawet i chleba brakuje...

Takie smutne wspomnienia przynosiły zakonnicze do Zamku. Nie skarżyły się one na xieni, ale się skarżyły na los swój i widać było po nich, jak głęboko go czuły....

Annuncjata ich słuchała z serdecznym współczuciem i szczerym żalem, bo jakżeż się nie litować nad temi, które tak mało wymagają od świata, a i tego nie mają? I ta litość na różne naprowadzała ją myśli. Lecz rozważając to sobie, do czego ją czasem na widok tych sirot pociągało serce, mówiła w myśli do siebie:

— Odpokutowałam już wszystkie grzechy które może kiedyś były popełnione przez moich ojców. Przyjęłam to brzemie na siebie z pokorą i poniosę je z wytrwałością do grobu. Mam-że jeszcze się brać do pokuty za grze-

chy, popełnione przez moją daleką krewnę? Mamże już pokutować za wszystkich, którzy się kiedykolwiek o ten Zamek otarli?

Annuncjata zapatrywała się jeszcze wtenczas na życie klasztorne okiem światowem.

I nie ma to być dziwnem nikomu, bo była ona w tem wcale niewinna. Życie to wyobrażała ona sobie li z usposobień i czynów xieni — a xieni nie mogła jej nigdy przemówić do serca....

Ale zdarzyło się wkrótce, że zmęczona swoimi gośćmi u siebie, a nowo wzruszona nędzą owych sirot zakonnych, pojechała na parę dni do nich.

I odwiedziny te sprawiły gruntowną zmianę, tak w jej uczuciach jak przekonaniach.

Annuncjata bowiem nigdy nie była w klasztorze. Kiedy więc dzisiaj w nim się znalazła i obaczyła tę ciszę, jaka tu panowała, nie mogła wyjść z podziwienia. Cisza ta, której tak gorąco pragnęła, a o której myślała, że jej nigdzie nie masz na tym gwarliwym świecie, napełniła jej duszę taką błogością, a jej serce zboleła tak niewymowną rozkoszą, jakiej nigdy jeszcze nie czuła w swem życiu. zdawało jej się, jak gdyby nabłakawszy się przez całą wieczność po czyscu, pierwszy raz

wielki jest jeszcze, lecz z wiosną znacząco być zwiększony. Plugi, których na polu używano kilkanaście, wnet rozkupiono i używane są bardzo praktyczne. Zamożnemu obywatelowi trudno zapewne dostać zawsze i wszędzie wszelkiego rodzaju machin potrzebnych do gospodarstwa rolnego, bo pieniądz wszystkiego dostarczy; ale np. niemiec kolonista, który, z małym bardzo wyjątkiem (a), znacznych kapitałów nie ma, nie jest nigdy w możności wydać jednorazowo znaczną sumę na zakupienie młockarni, żniwiarki, i tym podobnego narzędzia. To też wszystkie maszyny zastępuje on osobistą pracą i trzeba widzieć go krzątającego się koło gospodarstwa i czyniącego wszystkiemu zadość, bez pomocy żadnego nowożytnego wynalazku.

Okolice Odessy w okrąg zasiedlona jest kolonistami. Oni prawie wprowadzili tutaj oświatę; osiadłszy tu od lat sześćdziesięciu i doszedłszy niestanną pracą do stanu błogiśniej pomyślności, świadczą o zaletach ziemi niesłusznie potępionej, i dziś oni też, jak o tem wyżej wspominałem, podnieśli wartość tej ziemi do wysokiej ceny.

W roku 1837 płacono w gubernji Chersońskiej za dziesiątynę (około dwa morgi nowopolskiej miary) ziemi na dziedzictwo, r. 2 kop. 85, — dziś zaś w powiecie Odesskim płać od 14 do 25 r. za taką samą miarę. W okolicy Odessy pod miastem, za jednoroczne wynajęcie dziesiątyny pola już używanego płać r. 5, a do 12 r. za mniej więcej nowinne pole, na którym zasadzają basztany, to jest kawony, melony, ogórki, cebule i t. d. Jeżeli zaś ocenia się ziemię stosownie do rocznej z niej intraty, to wartość dziesiątyny wynosi 150 do 300 r. Nie mówię tu o tak nazwanych futorach czyli willach nad morzem, tych bowiem wartość zawisała od fantazji, lecz mówię o ziemi na odesskim terytorjum. Sześćdziesiąt lat temu na témże samém terytorjum rozdawano ziemię bezpłatnie, byle się na nią zasiedlać. Kolonisci niemiecy osiedli na tych warunkach i na każdą przybyłą familję rząd wydzielał 60 dziesiątyn ziemi, które dla pierwiastkowych osadników wystarczały, lecz od tego czasu familje rozrodziły się znacznie i wydzielona im ziemia okazała się niedostateczną. Skutkiem tego, gminami składają kapitały, zakupują ziemię, kolonizują się na nią, podlegając już wtedy prawom mieszczzańskim, bez żadnych przywilejów. Przyznać należy, co wprawdzie nie ja pierwszy przyznaję, że niemiecy są jedynym narodem do kolonizacji krajów. Zdarzało mi się być w kolonjach niemieckich podczas letniej pory. Zajmującą jest rzeczą przypatrywać się ich zajęciom: zaczawszy od najstarszego do najmłodszego, każdy o świecie jest już w pracy. Przy zbieraniu zboża nie używają sierpów, ale kos, dla pośpiechu. Ponieważ sieją po większej części pszenicę girkę (jarą), która dojrzewa zbyt raptownie i wnet się wysypuje, zbiór więc onej musi być prędki. Koszą więc niekładąc pokosu, ale ścinając

(a) Znam niejakiego Tunk, kolonistę, Niemca, który ma do 300,000 r. majątku.

na stronę stojącego na pniu zboża, tak, że podcięte opiera się na ścianę zbożową. Za dobrym kosarzem zwykle idą trzy kobiety: pierwsza robi powrósła i rozkłada takowe wzdłuż na zajętej przez kosarza niwie, druga zbiera ręką lub narzędziem kształcie sierpa ścięte zboże, składając je na przygotowanych powrósłach, trzecia wiąże snopy. Po zebraniu tym sposobem zboża, zostają na niwie kłosa, których zebrać nie zdążono; występują wtedy sżniwiowe grabie, dość gęsto nabite zębami, do których zaprzęga się dwóch chłopaków, co zastawiając katechizm na szkolnej ławce, ściągają kłosa z pola; mając zaś takowe zawsze bardzo gładko uprawione, ani pół kłosa na niwie nie zostawia. Tym sposobem zbierając, jeden kosarz z trzema kobietami stawia na dzień 18 do 20 kóp na dobrém zbożu; wyznać jednak należy, że snop nie zawsze jest regularny i nie ma foremnej postaci, lecz przy braku rąk każdy sposób jest dobrym, byleby zboże zostało zebrane.

Młócenie zboża odbywają Niemcy za pomocą koni, które bryerują. Używają także walców kamiennych, lub sposobem bułgarskim, deski nabitej krzemieniem, do której zaprzęgają parę koni, na desce staje człowiek i gania konie po uścielonym zbożu.

Uprawianie basztanów jest po większej części zajęciem greków, ludzi specjalnych w tym względzie. Mając futor w sąsiedztwie takiego greka, przypatrzylem się dostatecznie jego pracy. Najmował on w tym roku ziemię od miasta, płać r. 9 k. 30 za dziesiątynę, a za głębokie wyoranie nowinnego pola r. 10 za dziesiątynę. Sadił głównie cebule i ogórki; brak deszczu zawiódł jego nadzieje w ogórkach, cebula zaś pokryła wszystkie koszty, aczkolwiek znaczne.

Za 25 dziesiątyn ziemi z wyoraniem zapłacił mój sąsiad r. 482 kop. 50; 12 kobiet od Zielonych świątek do 1 października kosztowały go, licząc po r. 20 jedna, r. 240; jednym słowem, z nasieniem, wyoraniem i robotnikiem, 25 dziesiątyn kosztowały go do 1,000 r. Ogórki po trzykroć zasiewane, zjedzone były przez susły w nasieniu; cebula znacznie uszkodzona przez robactwo. Deszcz ulewny w pierwszych dniach czerwca położył tamę utrapieniu. Susły i robactwo wyginęły. Cebula i ogórki prosperować zaczęły.

Uprawa cebuli odbywa się przez lat dwa. W pierwszym roku zasiewają gęsto nasienie, z którego wyradzają się drobne cebulki; te zebrane, sadzą się na rok następujący i wydają plon obfity. W pomyślny rok dziesiątyna wydać powinna 700 pudów pięknej cebuli, która sprzedaje się od 35 do 60 kop. za pud; biorąc więc cenę tego-roczną, 35 kop., dziesiątyna daje ogólnego dochodu r. 245.

Doświadczenie przekonało, że przy pięknym urodzaju ogórków, dziesiątyna wydać powinna 15 do 18,000 ogórków. Zbiór ich trwa niedłuziej jak miesiąc dwa, sprzedają się zwykle od r. 1 kop. 50 do r. 2 kop. 50 za tysiąc. Tak więc wysoka cena najetęj ziemi i obrobienie onej, pokrywają się zupełnie, przynosząc w dodatku piękne wynagro-

wienie pracy, przy pilnem zajęciu i specjalnej znajomości.

Ale dość na dziś o cebuli i ogórkach; wróćmy do handlu i zajrzyjmy co też się dzieje na targu naszym.

W zeszłym tygodniu lepsze wiadomości z Londynu i Marsylji, podniosły ceny nasze prawie o r. 1 na pszenicę i stosunkowo na inne zboża. Kupiono też w dniu jednym do 30,000 czwartki różnego ziarna, płać pszenicę od 8 do 8 3/4, jęczmień 3 rs. 60 k. owies 3 rs. 20 k. na bursie zaś kursa spadły i szterlingi, których przedtem niedawno za rs. 6 k. 92, napróżno były ofiarowane po rs. 6 k. 65. Dni kilka dostatecznymi były aby znowu zmienić ten stan rzeczy, i dziś nie kupują, a najpiękniejszej girki wagi 10 pudów 12 funtów dostać można za rs. 8 k. 20 do 30 k. Siemie lniane rs. 10, owies 3 rs. 10 k. jęczmień 3 rs. 10 k.

Na dzisiejszej bursie kursa podwyższyły się znowu i szterlingi z początku oddawano po rs. 6 kop. 95, ku końcowi żądano rs. 7. Co chwilę dowiadujemy się o nowych bankructwach zagranicą, nasz plac jednak trzyma się dotychczas mocno i zdaje się że przetrwa szczęśliwie to przesilenie. Okrętów w porcie mamy dostatecznie, frachty też są w kompletnym upadku. Porty Azowskie już pozamarzały, w Taganrogu kilkanaście okrętów na wpół naładowanych schwycone zostały lodami. W Mariupolu nie było żadnego, a z Berdiańska uciekały kończyć ładowanie do Kerczu. Zapewne wielka ilość okrętów z Azowskiego morza, zajdzie do naszego portu, szukając zajęcia co się przyczyni do zniżenia nowego frachtów. Przywozu z kraju nie mamy żadnego, skład też nasz nie powiększa się zupełnie.

Pora zabaw nadeszła, wszyscy się gotują do tańca i wesoloci. Rauty, bale, wieczory tańcujące idą na wyscigi, w naszym mieście, a oprócz tego mamy trzy razy na tydzień operę włoską, dwa razy wodewil francuzki i dwa razy ruski. Przy takim natłoku zabaw i przyjemności, jakoś czas schodzi i zapomina się o tém że stagnacja w handlu i że zajęcia rzeczywistego nie ma.—X. Z.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Telegramy.

Paryz 17 Grudnia. W tutejszych dobrze zawiadomionych salonach, zaprzeczają stanowczo pogłosce o odwołaniu do Francji, pana de Thouvenel.

Dzisiejszy *Moniteur* zawiera postanowienie, według którego wódki zagraniczne wprowadzane do Francji, do dalszego rozkazu, ulegać mają opłacie 25 franków od hektolitra czystego alkoholu.

(*Preussischer St. Anzeiger.*)

A M E R Y K A.

New-York 1 Października. W skutku gwałtownego zajęcia terytorjum drogi tranzytowej przez rzekę San Juan, jezioro Nicaragua i t. d. ze strony władz Costa-Rica, rząd Nicaragua, jak już wspomnieliśmy, wypowiedział wojnę tej rzeczy-

dzisiaj się przeszła po raj....

Annuncjata została przez dni kilkanaście w klasztorze.

Był to dla niej prawdziwy nowicjat, który najszcześliwiej przeżyła. Tu bowiem dopiero obaczyła jasnymi oczyma to wszystko, na co dotąd jakby przez mgłę patrzyła. Tu odgadła całe znaczenie tego ziemskiego życia, które z takim szelestem za murami szumiało. O jakże marnem, jak znikomem ję się wydało! — Jesteśmy rzuceni na tę ziemię, abyśmy się na niej przygotowali do tego żywota, który ma trwać całą wieczność. I jakże my się przygotowujemy do niego? Czyż te zgiełki, tegwary, te ustawiczne wyścigi za szczęściem chwilowem, zbliżą nas choćby najmniej do Tego, który na nas czeka z otwartymi ramionami? Zostawiając na ziemi uzbierane przez nas dostatki i wszystkie świecidla, któreśmy tutaj błyszczeli, zostawiając nawet wspomnienie szczęścia, któregośmy tu dostąpili, z czemże się zbliżymy do niego? Mogąc się tylko o tyle przygotować do wiecznego żywota, o ile nas nad poziom ziemi podniesie dobrowolna ofiara, czyż nie uczynimy najlepiej, jeżeli się od razu wyrzekniemy wszystkiego? A chcąc się wyrzec tego wszystkiego, co jest z tego swia-

ta, czyż możemy to lepiej uczynić gdzieindziej, jak w miejscu takim, które na to jest przeznaczone?

Zastanowiwszy się nad temi wszystkimi myślami i znalazłszy je w takiej harmonji ze swoim sercem, jak jeszcze nic nigdy w swem życiu, Annuncjata nie była już daleką od ostatecznego postanowienia...

Kilka dni jeszcze, — a to postanowienie dojrzało.

Dwudziesto-kilkoletnia dziewczyna, jaśniejąca jeszcze najświetniejszą pięknoscia, pozostała w klasztorze na zawsze.

W parę tygodni potem przywdziała habit zakonny i uczyniła professję.

Wszakże jak nie wiele czasu potrzebowała na to, ażeby to postanowienie uczynić, tak stosunkowo mniej jeszcze do tego, ażeby się przekonać, jak odpowiedni i wdzięczny dla siebie obrała zawód. Zaledwie bowiem rok jeden minął, kiedy już to przez wdzięczność za odebrane od niej dary, już przez wzgląd słuszny na znamienite przymioty ję umysłu i serca, oddano ję przełożeniu klasztoru. I przy tętym sposobności odkryła ję się tająmnicą, o której odgadnienie napróżno się dotąd kusiła.

A stało się to w sposób następujący.

Kiedy po nominacji na xienię dotychczasowa przełożona oddawała ję wszystkie zasoby klasztoru, przysłała z nią także do jednej maleńkiej celi, która na końcu kurytarza dolnego zajmowała miejsce ostatnie. Była to celi już na pierwszy rzut oka przerażająca, znajdowała się ona bowiem w najwilgotniejszej części klasztoru, a wprowadzały do niej drzwi czki wąziutkie, ale mocno żelazem okute, na wielką kłódkę zamknięte, i małym kratowanem okienkiem zaopatrzone. Była to raczej kazamata niż celi, — było to proste *Obsequium*.

Kiedy prowadząca ją mniszka włożyła klucz do kłódky tego więzienia, Annuncjata spytała ze zdziwieniem, na coby to czyniła?

— W tęt celi, — odpowiedziała ję mniszka; — znajduje się także nasza własność klasztorna. Jest to jedna z sióstr naszych, która z reszty swojego życia, uczyniła Panu Bogu ofiarę i kazała się zamknąć tutaj do śmierci. Wzniosła się ona do takiej ofiary, jakiej żadna z nas nie jest godna, włożyła bowiem pas goździami nabity na swoje biodra, oblokła włosienicę na siebie, a żyjąc tylko chlebem i wodą, nakazała sobie jeszcze do tego wiekuiste więzienie....

— Czy zawiniła co kiedy, że sobie tak su-

litęj. Manifest w przedmiocie wojny datowany jest z Managua 19 Października i podpisany przez pp. Thomas Martinez i Maximo Xeres. Na czas przez który ci dwaj generałowie stać będą na czele wojska, rząd wewnętrzny państwa składać będą pp. Don Gregorio Juarez i don Rosalio Cortez. Naczelnym wodzem wojska jest generał Tomas Martinez, a ministrem wojny don Macario Alvarez. (Preussischer St. Anzeiger).

A U S T R A L J A.

Wspomniane przed niejakim czasem nieporozumienia między europejskimi i chińskimi kopaczami złota w Melbourne, doszły do bardzo ważnych utarczek. Chińczycy znaleźli opiekę w polityce przeciw atakom amerykanów i europejczyków, którzy ciągle domagają się od władz wypędzenia wszystkich «tatarów i mongolów.» Dzienniki australskie występują za lub przeciw chińczykom, którzy jak się zdaje nie dali powodu do zatargów, chyba przez swoją pracowitość i gorliwość w poszukiwaniu złota.

Obecnie do Melbourne wysyłane są ładunki opjum na statkach z Indji Wschodnich, dotąd zaś sprowadzano ten artykuł tylko pośrednio z Hong Kong. Widać, że już i Australia ma być karmiona trzciną, która w tyłu okolicach, a nawet w Anglii, tyle złego zrządziła. (N. Pr. Zeit.)

C H I N Y.

W dopisku datowanym z Hong Kong 30 Października, pisze korespondent Timesa, iż baron Gross i lord Elgin, posłowie francuski i angielski, powitali się najserdeczniej i ciągle naradzają się z sobą. Codziennie przybywają różne statki kanonierskie i Imperador po krótkiej 60 dniowej przeprawie przybył w dniu 28 Października i wysłał na ląd 500 żołnierzy marynarki. Z niecierpliwością oczekujemy przybycia drugiego statku Imperatrix. 8000 czerwonych mundurów nie są dostateczną armją do podbicia kraju mającego 300 milionów mieszkańców, ale wystarczą zapewne do zdobycia Kantonu.

— Pełnomocnik angielski lord Elgin w dniu 24 Października dawał świetnemu towarzystwu dam i panów wielkie śniadanie, w zwaliskach twierdzy Chuenpee położonej przy wejściu na rzekę Kanton. Między zaproszoną, którą statkiem Awaudali się na miejsce, znajdował się generał Ashburnham, który dowodzi wojskiem angielskiem przeznaczonem do wyładowania. Friend of China utrzymuje, że z tego miejsca generał miał sposobność przypatrzeć się dokładnie twierdzy Gough, która jest kluczem Kantonu i ułożyć sobie plan operacji.

Biega wieść, że generał Ashburnham z całym swoim sztabem ma wkrótce wyjechać do Indji. W takim przypadku zastąpiłby go w dowództwie generał Straubensee. (Neue Pr. Zeitg.)

F R A N C J A.

Paryż 15 Grudnia. Słusznie doniesiono o ustaniu prac dywanu moldawskiego, jednakże prawda ta była może za bardzo absolutna i przedczesna zdaje się bowiem, że dywany pozostaną w wykonywaniu swoich atrybucji do końca b. m.

rową oznaczyła pokutę? — spytała Annuncjata, wysłuchawszy téj wiadomości z zajęciem. Ale mniszka zamiast jęj odpowiedzi, drzwi otworzyła.

Annuncjata spojrzała w wnętrze téj celi — i była to cela rzeczywiście przerażająca. Nie ma ją co opisywać, bo były to tylko cztery pół-ciemne, wilgotne ściany, pomiędzy którymi nie było ani jednego sprzętu. Pusto tu było jak w grobie. Pokutnica sypiała na głazach, którymi była wyścielona posadzka...

Wszakże rozpatrzywszy się w téj ciemnej przestrzeni, można było dojrzeć na drzwiom przeciwległej ścianie, krzyż duży drewniany, pomalowany na czarno. Na tym krzyżu jednak nie było wizerunku Chrystusa Pana. Widok Zbawiciela świata, wyciągającego ze swego krzyża ku zbawionej przez siebie ludzkości ramiona, przynosi każdemu niewymowną pociechę, — korząca się w prochu pokutnica odmówiła sobie nawet i tego widoku...

Jednakże pod tym krzyżem, dojrzała Annuncjata jakąś postać kobiecą, która klęcząc na głazach z głową schyloną i prawie zgiętą we dwoje, zdawała się być zatopioną w modlitwie.

Na widok jęj, Annuncjatę owionęło jakieś

— Xiążę de Gramont nasz ambassador przy dworze papieskim, dawał wielki obiad dla kardynała Antonelli i całego gabinetu rzymskiego. Nie można już teraz podawać w wątpliwość zupełnie dobre porozumienie między rządem cesarskim i gabinetem kierującym sprawami dworu papieskiego. Nadzieje stronictwa reformy zdają się być w niebezpieczeństwie.

Zapewniają dziś wieczorem, że kwestja podróży xięcia Napoleona do Egiptu, została stanowczo zdecydowaną w sposobie potwierdzającym, i że xiążę wyjeżdża w dniu 25 b. m. Wkrótce zapewne będziemy mogli stanowczo coś powiedzieć w tym względzie.

Cesarz ma jeszcze w tym tygodniu udać się na polowanie do Rambouillet.

Zapowiadają, że kolęj z Caen do Cherbourg, zostanie z wielką uroczystością otworzoną w lipcu roku przyszłego, i że Cesarz przybędzie tam przy téj sposobności.

Projekt ubezpieczeń rolniczych roztrząsany w radzie stanu, znajduje ciągle rozmaite trudności, ale choćby opinja sekcji specjalnej była przeciwną to nie wpłynęłoby jeszcze ostatecznie na los tego projektu, tembardziej, że sam Cesarz ma przydawać na jeneralnem posiedzeniu, na którym sprawa ta ostatecznie będzie roztrzygnięta. Wiadomo, że Cesarz przywiązuje wielką ważność do téj kwestji.

— Dziennik Estafette, został przed sąd pozwany, z powodu przedrukowania piosnki demokratycznej belgijskiej. Najgorsze w tem przypadku jest to, że Estafette otrzymał już poprzednio napomnienie i jeśli tym razem wyrok wypadł potępiającego, pociągnęłoby to za sobą zamknięcie tego dziennika.

Dziś krążyła następująca liczba kandydatów demokratycznych do przyszłych wyborów w Paryżu. P. Desmarests wystąpi do sukcesji po generale Cavaignac; p. Jules Favre po p. Carnot; p. Bethmont po p. Goudchaux. Ta lista jednak nie może być jeszcze uważaną za ostateczną, tembardziej że epoka wyborów jest jeszcze bardzo odległa. Gdyby chciano, żeby wyborcy zgromadzili się przed rozpoczęciem na nowo posiedzeń prawodawczych, trzeba by w tych dniach wydać postanowienie zwalające, albowiem wybory dopiero na dwadzieścia dni po tem ogłoszeniu, odbywać się mogą, według przepisów konstytucji.

Dziś zajmowano się bardzo w Paryżu nowym pojedyńkiem, który na szczęście nie skończył się śmiercią. Było to spotkanie między p. Gustawem Chaix d'Est-Ange adwokatem i margrabią P. Powodem pojedyńku było kilka słów użytych przed kratkami sądowymi przez p. Chaix d'Est-Ange, w sprawie przeciw margrabiemu, ze strony jęj żony z którą jest rozłączony. Rada adwokatów nie chciała zezwolić na ten pojedynek, żeby nie dać przykładu, że adwokaci mogą być odpowiedzialni w lasku Vincennes albo Boulogne za wykonywanie swego mandatu w pałacu sprawiedliwości, ale p. G. Chaix d'Est-Ange chciał pokazać, że adwokaci mogą być równie odważnymi z bronią w rękę, jak przed kratkami i przebił ramie swego

dziwne, nieopisane uczucie, — zdawało się jęj, jakby stanęła w obec jakiegoś ducha nie z tego świata, — ale pokutnica była w téj chwili w takim oderwaniu od siebie, że nawet przeraźliwe skrzyknięcie drzwi, nie przywołało ją nazad na ziemię...

I minęła tak długa chwila w milczeniu.

Wstała nareszcie i stanęła na środku celi.

Obaczywszy jęj twarz, Annuncjata się wstrzęsła i taki zimny dreszcz przeszedł jęj ciało, jakby w jęj oczach trup powstał z trumny.

I był to w istocie trup jeszcze żywy, — była to xieni.

Stojąc na środku celi, patrzała przez chwilę na swą siostrzenicę, a na jęj zzieleniałej, wychudłej twarzy, odbił jasny promień pogody. Wyciągnęła ku niej ramiona, przycisnęła ją do swęj piersi, a z jęj przygastych oczów, dwie łzy wytrysnęły. Wszakże w ten moment odsunęła ją lekko od siebie, zrobiła krzyż nad nią w powietrzu i odeszła w milczeniu w głąb celi.

Annuncjata schyliła głowę i wzruszona do samej głębi, z twarzą łzami zalaną, wyszła w kurytarz...

Tak obaczyła ona jeszcze raz w swoim życiu tę osobliwszą kobietę, z którą lat tyle

przeciwnika. W tem miejscu świadkowie przezwali walkę. Rana margrabięgo nie jest niebezpieczną.

— Możemy dziś uważać za pewność, że fortyfikacje stanowią będą wkrótce granicę celną stolicy, tak jak stanowią jęj granicę militarną. Kwestja ta jest już roztrzygnięta, damy tego jedowód niezbity. Poborcy okręgu milowego trudniący się podatkami niestalemi, otrzymali polecenie, aby przygotowali likwidacje i rozpuścili swoje biura i officialistów. Wkrótce zatem, a zapewne najpóźniej około lipca 1858 r. mur konsumpcyjny paryzki zostanie odsunięty aż do fortyfikacji.

Zręczne i bardzo użyteczne środki przedsięwzięte będą wraz z rozprzestrzenieniem staręj Lutecji. Niektóre opłaty od artykułów żywności zostaną zniesione, jako to: od wina, oliwy, mięsa i t. d. Tym sposobem mieszkańcy okręgu milowego, nie będą tak bardzo dotknięci zarządzeniem, które ich czyni paryżanami, a dawni paryżanie znajdą w rozprzestrzenieniu miasta i wcieleniu okręgu milowego, epokę zniesienia cen żywności.

— Mówiono przed niejakim czasem, że kwestja neapolitańska ma wziąć inny obrót, utrzymywano nawet, że przedłużony pobyt hr. Ludolfa w Paryżu, ma związek z poufnymi negocjacjami. To wszystko nie ma zasady i dziennik niemiecki, który doniósł, że hr. Ludolf był przedstawiony Cesarzowi, i miał prywatne posłuchanie, źle był zawiadomiony.

Słychać, że xiądz Gonelli, nuncjusz papieski w Brukseli, ma być przeznaczonym do zastąpienia dotychczasowego nuncjusza stolicy św. w Paryżu. (Indépendance Belge.)

I N D J E.

Z ostatniej poczty otrzymaliśmy list z Kalkuty z następującemi szczegółami: »W ogóle naczelny wódz sir Colin Campbell musi mieć pod swemi rozkazami 5000 europejskich i przynajmniej 3000 gurków i syków. Nie poprowadzi on całej téj siły na odsiecz do Lucknow i sir James Outram zamknięty w gmachu rezydencji, napisał do niego że garnizon może się jeszcze kilkanaście dni trzymać, że myśl o niebezpieczeństwie w Lucknow nie powinna go wstrzymywać od uczynienia swego zwycięstwa tak zupełnem jak tylko być może. Mniemają że sir Colin skoro wszystko będzie przygotowane, przejdzie przez Gumty, postąpi na brzeg leżący naprzeciw miasta i z tego krótynego punktu rozpocznie bombardowanie nieprzyjaciela. Następnie wróci się na drugą stronę rzeki i może bez straty jednego człowieka wkroczy do rezydencji. Lucknow ubezpieczone i ufortyfikowane będzie następnie jego główną kwaterą, z której on całe państwo Oude stopa za stopą na nowo podbić może. Plan ten jest nader energiczny, ale jego udanie się zależy w części od dwóch podobieństw. Najprzód idzie o to jak długo jeszcze garnizon trzymać się może, ta kwestja zdaje się być przez powyższy list generała Outram rozwiązana, ale przypadek wysadzenia jakiej miny, albo strata jakiego magazynu prochu, może omylnie uczynić wszelkie wyrachowania. Powtóre czy sir Colin Campbell zdoła swo-

przeżyła, a której przecie nigdy nie rozumiała. Dzisiaj ją zrozumiała zupełnie, a zbadawszy dokładnie wszystkie jęj cnoty i wady, wyciągnęła z nich nieocenioną naukę dla siebie, której się potem przez całe życie trzymała. Ale obaczyła ją wtedy już po raz ostatni, widziała ją bowiem potem już tylko na katafalku, odprowadzając jęj zwłoki do grobu.

Annuncjata żyła jeszcze potem lat wiele — a jęj życie pełne chwały dla jęj klasztoru i pełne pożytku dla otaczającego ją świata, dla którego nigdy takiej pogardy nie miała jak xieni, byłoby zaprawdę daleko godniejszym osobnego opisu, niżeli to, cośmy o niej powiedzieli dotychczas. Lecz rzeczy takich pół-swiętych nie śmie się dotknąć pióro światowe, pozostawiając je namaszczone do tego, którzy może kiedyś wpadną na ślady tego życia pełnego cnót i poświęceń i uczynią zeń piękny przyczynek, do Żywotów błogosławionych i świętych.

K O N I E C.

Te trzy wiersze przez omyłkę opuszczone, powinny być na początku wczorajszego feljetonu.

Więc kiedyśmy tutaj doszli, a pan się rozejrzał dokoła, wskazał zaraz na tę tam łakę pod lasem i rzekł: — Tutaj damy im pole. — Sta-

